

**INTERVENCIÓ DEL CAP DE GOVERN
EN LA PRESENTACIÓ DE L'INFORME
DE LA CAMBRA DE COMERÇ, INDÚSTRIA
I SERVEIS D'ANDORRA**

Dimarts, 14 de setembre del 2010

Senyor President,
Distingides autoritats,
Senyores i senyors,

Igual que l'any passat, l'informe que s'acaba de presentar ens aporta una bona síntesi de la situació econòmica. Una visió del que jo mateix definia la passada setmana –en exposar les línies generals del projecte de Pressupost per al 2011– com la “dura i crua realitat”.

Comparteixo la vostra opinió, senyor President, quan recordeu l'informe 2008 i ens dieu que “... en el moment de fer balanç del 2009 la situació no tan sols no ha canviat sinó que fins i tot s'ha agreujat.”

Senyor President, ens acabeu de dir que “... als ulls de la Cambra, la continuïtat del nostre model econòmic i social passa per accions concretes en uns fronts precisos.”

D'aquí a uns moments en parlaré.

Permeteu-me, però, tres breus reflexions preliminars:

- 1) És impossible sortir de la nostra greu crisi econòmica sense esforços, sacrificis i ajustaments durs i compartits.

Sí, compartits.

Si hem d'anar vers un paradigma més realista –s'han acabat les vaques grasses– cal fer una distribució equitativa de la factura de la crisi.

Entre tots.

No es pot demanar amb una mà cohesió social i amb l'altra mà defugir de l'obligació d'equitat que estableix l'article 37 de la Constitució en parlar de la tributació.

- 2) Quan la febre és alta cal fer-la baixar. Però a la vegada s'ha d'atacar la infecció que l'ha provocat.

Algunes de les accions concretes que acabeu de proposar són necessàries al punt on ens trobem.

Però no volen atacar la infecció. No són suficients, ni són sostenibles, tal i com les formuleu.

No són suficients, perquè si el nostre problema de dèficit i d'endeutament públic és important –i ho és–, pitjor és el nostre nivell d'endeutament privat, la reducció gradual del qual –ens acabeu de recordar que el crèdit bancari ha caigut “... al ritme més intens des de l'any 1993”– limita les possibilitats de consolidar una adequada taxa de creixement econòmic que pugui crear ocupació. Sense accelerar la reforma del sistema financer per aconseguir que torni a fluir el crèdit, els números del país no sortiran, per molt que retallem la despesa pública.

Algunes de les accions que proposeu tampoc no són sostenibles.

La sortida de la crisi no vindrà de les retallades de la despesa pública.

No necessitem menys Estat, necessitem millor Estat.

De ben segur és bo aprimar-se. Però, per estar fort és imprescindible menjar bé i moure's, fer gimnàstica.

Això exigeix una dinàmica de reformes estructurals, com a alternativa a les retallades.

La solució permanent no és –no pot ser-ho– les retallades de la despesa corrent o les congelacions dels salaris públics.

La solució en positiu passa per la línia de treball que vaig proposar en el debat d'orientació política general del passat mes de juny i que ja hem iniciat en la taula sobre la funció pública: reformar l'Administració, modificar les eines avui existents, especialment la Llei de la funció pública.

Penseu, d'altra banda, que la despesa corrent de l'Administració –la del Capítol II del Pressupost de l'Estat, que preveu més de 41 milions d'euros de despesa– serveix essencialment perquè l'Administració contracti amb empresaris i professionals del país l'adquisició de béns o la prestació de serveis. Una retallada exagerada d'aquest important capítol pressupostari comportaria de retruc una forta contracció de la demanda i un menyscapse evident en el compte d'exploració de moltes empreses subministradores de l'Administració.

- 3) Tot apunta que el creixement econòmic –i, en conseqüència, l'augment de la recaptació tributària– romandrà molt i molt lent en els propers anys.

Per la seva banda, la taxa d'interès a llarg termini, que és ja superior als índexs de creixement previsibles, hauria de continuar augmentant.

Andorra es troba doncs en un procés d'endeutament que podem definir com de “bola de neu”.

Així, per reduir el seu endeutament, Andorra no tindrà cap altra opció que buscar una progressió en el seu saldo pressupostari; és a dir, augmentar positivament la

diferència entre els ingressos i les despeses, excloent-hi l'anomenat "servei del deute".

I això, senyor president, senyores i senyors, tots sabem que només es pot fer de dues maneres: augmentant els ingressos i disminuint la despesa.

A poc a poc, el debat polític a l'entorn de la millor estratègia per reduir l'endeutament públic es va situant al bell mig d'una alternativa. S'afirma, més o menys explícitament, que reequilibrar les despeses públiques només pot passar ja sigui per un augment dels ingressos –és a dir, un augment de la tributació– ja sigui per una disminució de les despeses.

En el document provisional que recull les línies mestres del que hauria de ser, al nostre entendre, el Pressupost 2011 hem presentat als grups parlamentaris una orientació clara: marcar l'inici d'un procés de disminució de la despesa pública de funcionament però avançant paral·lelament en un augment significatiu dels ingressos tributaris. Augment de recaptació que no és sinònim d'augment de pressió fiscal.

Perquè la disminució de la despesa corrent sigui positiva cal respectar dues condicions:

- la disminució de la despesa pública ha de ser un compromís a mig i llarg termini com a resultat d'un acord polític nacional; es tracta d'un procés indispensable perquè l'economia andorrana retorni al creixement i no pateixi cap ensurt greu.
- la disminució de la despesa pública no ha de tenir efectes negatius per a l'economia sinó que, al contrari, ha de ser profitosa per al sector privat.

Pensin, també, que si no avancem ràpidament en la reforma tributària que ens porti un raonable augment de la recaptació dels ingressos públics, i cedim a la facilitat de la tisorada, hi ha un gran risc: que el procediment d'elaboració del pressupost sacrifiqui en primer lloc les inversions i les despeses del futur, més fàcils de retallar o reduir que no pas les despeses de funcionament o les subvencions recurrents.

Fent ara un breu repàs a les sis accions concretes que proposeu, puc dir-vos que compartim l'objectiu d'impulsar la competitivitat de les empreses preservant una baixa pressió fiscal.

Però aquí també hem de parlar clar i tenir ben present dues coses.

La primera: perquè les nostres empreses siguin competitives han de poder exportar béns i serveis des d'Andorra cap als països veïns. No ho podran fer si s'endarrereix la reforma tributària. I tampoc ho podran fer si es pretengués equivocadament –per preservar una baixa pressió fiscal– que el percentatge d'imposició fos inferior al 10%. Si fos així la nostra fiscalitat continuaria sent no homologable i no ens hauríem mogut de lloc. Ningú no acceptaria de signar amb nosaltres un conveni per impedir la doble imposició.

La segona: la referència que heu fet a l'existència d'un "... subtil camí cap a una certa transformació del nostre model econòmic..." em permet insistir que la reforma tributària és molt urgent. No s'hi valdrà a endarrerir-la si realment es vol ajudar l'economia.

D'altra banda, ens complau veure que la Cambra comparteix amb el Govern la voluntat d'anar cap al restabliment de l'equilibri pressupostari de les finances públiques.

També estem totalment d'acord en preservar i reforçar el comerç i en potenciar la marca turística comercial "Andorra, el país dels Pirineus".

Un objectiu estratègic que, si em permeteu, no es contradiu amb la necessitat de trobar la manera de fer possible la conciliació de la vida laboral i la familiar, precisament per reforçar la cohesió social, a la qual també heu fet referència.

En parlarem amb els nous membres de la Junta de la Federació d'Associacions de comerciants, amb els quals ens reunirem el proper dijous dia 16.

Amb els resultats definitius de l'enquesta encomanada pel ministeri de Turisme, Comerç i Indústria, i atenent el compromís, públicament explicitat aquests darrers dies pels nous responsables de la FACA, que es reconeixerà el dret a gaudir de deu diumenges festius a l'any als treballadors i treballadores del sector del comerç, la solució a aquesta qüestió és ja molt propera.

Senyor President, heu situat com a quarta acció concreta el que no passa de ser una declaració que, en tot cas, necessita, al meu entendre, una explicació argumentada.

Afirmeu que cal "mantenir unes càrregues socials competitives, tot reformant el model social insostenible de la Caixa Andorrana de Seguretat Social."

En tres ocasions heu afirmat la insostenibilitat del model social de la CASS (pàgines 12, 13 i 16).

És insostenible?

Sense una argumentació, extensa i documentada, que la fonamenti, em sembla una afirmació gratuïta que desllueix i desmereix el to seriós de tota la vostra intervenció.

Si cal encarar una reforma de la Caixa Andorrana de Seguretat Social, parlem-ne. Però, fem-ho seriosament i sense generar alarmisme.

D'altra banda, la pressió internacional sobre els paradisos fiscals, a la qual també heu fet una referència, no ens ha pas dut "... a trobar solucions de darrera hora...". Sabem tots prou bé que les solucions eren conegudes i només una tossuda voluntat de negar l'evidència va portar el país –i la banca– a una situació límit. En un any hem aconseguit sortir de la llista grisa de l'OCDE i encarar el camí que ens podrà portar a la negociació dels convenis per impedir la doble imposició.

I hem defensat el bon nom d'Andorra, trencant imatges caricaturesques i reforçant el prestigi de la plaça financera andorrana de manera coherent, ferma i clara. Sense ambigüitats ni dobles llenguatges, perquè el Govern no canvia de discurs cada vegada que canvia d'interlocutor.

Acabo, senyor President, agraint-vos la vostra disponibilitat i la bona col·laboració de la Cambra en les discussions prèvies a l'elaboració final del projecte de llei de l'IVA, un element cabdal de la reforma tributària.

I també us agraeixo la vostra participació a la Comissió pel desenvolupament econòmic i pel treball, un organisme permanent de concertació i diàleg que és fruit dels treballs de la Taula de diàleg per un pacte per al treball i el desenvolupament econòmic, que vam instal·lar el 16 de juliol del 2009 i que ha donat com a fruit trenta compromisos i nombroses accions concretes de reactivació econòmica, que vam presentar, aquí mateix, el dia 11 de maig del 2010.

Finalment, la Cambra ens reitera avui la necessitat d'arribar a un pacte d'Estat per afrontar la recuperació econòmica.

Us deia l'any passat que estàvem convençuts que, a l'igual que s'havia pogut fer en la tramitació de la llei sobre l'intercanvi d'informació fiscal, també sabríem trobar, en l'àmbit de la reforma tributària i les relacions econòmiques i socials amb Europa, un ampli acord polític nacional.

No hem parat de treballar-hi, tot i que sovint el soroll immediat no deixa escoltar –ni veure– la feina pacient i constant que es fa al marge de l'espectacle, retroalimentat per alguna opinió publicada que, com tots sabem, no acostuma a coincidir amb l'opinió pública.

Els deia fa un moment que dijous passat el Govern havia fet arribar als grups parlamentaris un document de treball que és una prova clara, precisa i concreta, que el Govern està impulsant aquest acord.

No dubto que tots plegats –responsables polítics però també dirigents empresarials i sindicals– sabrem trobar els camins de l'entesa en les qüestions essencials.

No hem de tenir por de fer-ho.

Però, hem de ser conscients de dues coses: 1) tothom haurà –haurem– d'afluixar i 2) no es pot pretendre anar més enllà de les responsabilitats –i la representativitat– que la ciutadania ens va donar a uns i altres el 26 d'abril del 2009.

Moltes gràcies.